

י. ריפtiny
עינ-שרמן

קן השומר-הצעיר בעירנו

את ההבטחה השומרית מסרתי בתוך בקעה חפורה, ב"בקעת אבק הרפיה" (פרוכובניה). נראה בשעתו היו שם מחסני אבק רפואי. ובימינו — בתוך הבקעה הנרחבת — בשעת לילה, מול דגל רכון מעליינו, סביבה מדורה בוערת — היינו מוסרים את ההבטחה.

סיווע רב לפועלות הצופית של הקן ולכינוסיו החגיגיים וטיולי לילה וכו' — הושיטה לנו החווה החקלאית (בעיקר חוות ורדים) של האחים אייזיק, הסמוכה לקוטנה. החווה ואחד האחים הם, נראה, ביום השירות היהודי של החיים היהודיים בקוטנה. אחד האחים היה בין מפקדי ההגנה הראשיים בארץ (האלוף אייזיק).

אני זכר את עתון הקן הראשון, אשר הייתה "אחראי להוצאה". הוא הופיע בכמה טפסים מודבקים ביד. המדור הפולני הורכב מידיעות קצרות על ארץ-ישראל, או כפי שהיינו אומרים אז — של "פלשטיינוגראפה", ומדורו העברי כלל כתע"...צ'יון הלא תשאליל" של יהודה הלוי. הקבוצה שלי הייתה סבורה שעטונ זה יכול לשמש מקור לגיטימי להכנסות לקופת הקבוצה. ובאמת — אחד מהורי הקבוצה שילם תמורה עתון זה 3 זוהבים. אבל מהנגת הקן קיבלנו נזיפה חמורה.

ביקורו של מ. יורי בקוטנה זכור לי יפה. הוא התארח בבית הורי. ביקרו חל ביום פתיחת האוניברסיטה העברית בירושלים. יורי הביע ספקות, היה סבור, שהחגיגה הזאת מסמלת מפנה מתוקף החלוציות לתקופת הקאריריזם. עד כה הכרתי אותו רק מתוך הכתובים, ממאמריו ובראותי אותו פנים אל פנים, נראה היה לי כי ניצב אני לפני אגדה חיים ואדירה. אבל, האספה הפומבית בהשתתפותו לא הוכתרה בהצלחה רבה. חלק של פעילות הקן הינה דרך המחוות: קוטנה —

נכנסתיukan השומר-הצעיר בעיר קוינה בהיותי בן 10, בשנת 1917. הקן כבר היה קיים. נדמה לי, שיסדו אותו האחים טורונצ'יק, מלודז'. רושם רב עשו עלי ההופעות הצופיות של הקן, ברחובות העיר על תלבושתם והמקלות הצופים שבידיהם. לחצתי לחץ חזק בבית, עד שאחותי הבוגרת, רחל זיל, נאותה להוביל אותיukan כדי להירשם בו. הקן היה במרתף רחבי-ידיים — שאיחסן, כמדומני גרכאות ברזל, מרוחק ממרכז העיירה, מעבר לפסי הרכבת, ששיך היה (כך מניה אני) למשפחה ברומברג. בואנו למגרש, היה המדריך עסוק. הוא הריץ אחד החניכים סביבה המגרש כ"עונש" על אייזו עבירה. כאשר התפנה, רשם אותו ונתקבלתי. לאחר זמן הופקד דגל הקן בידי ואני הבאתיו לבית אב.

מהתקופה הראשונה שלי בקן זכר אני פעילות צופית ענפה: משחקים צופיים נרחבים בפרק המקומי וביירות הסמור'רים — מדורות, מטבחי שדה, עמידה על המשמר, אימונים באיתות, קשרים וכדומה. את תורה הצופיות למדנו מספורות לצופיות הפולנית. כמו כן מלאינו תפקדים "ציבוריים" — כללים, כמו משמר כבוד ע"י בית-הכנסת העירוני לרגל התקנת החשמל בתוכו, או כמשמר-כבוד באספה פומבית בה הופיע הד"ר יהושע גוטليب, חבר הוועד המרכזי של ציוני פולין. נדמה לי שעמדתי בשתי משמרות-כבוד כאלה. בקן פעל גם פטרוננט מבין ההורים וביניהם גם אב. הם אפילו השתתפו בשאלות בזמן "בחינות השומר". זוכרני, שאחד ההורים שאל אותי בשעת הבחינות: "באיזה קשר נתלה המן?" ו"היכן במפת הארץ שכונת שללה?". לאחר הפרעות בלובו קיימו ערבי זכרון בקן, באולם שהיה, נראה לי, גם כן למשפחה ברומברג. שם קראתי שיר משלו על הפרעות האלה.

חברי השומר-הצעיר בגימנסיה הפולנית-הממשלתית והקתולית וולוצלבק. נוצרו קשרים הדוקים בין שני הקנים. המחוון התנהל, נראה לי, ע"י בטה שני צר מולוצלבק ועל ידי. גימנסיה. ניהלו מאבק מר על זכותם לשאת סמל השומר הצעיר בוגימנסיה. לא בקלות השלימו לשאת את הסמל מצד אחדו השני של זכר על מה. בעירה היינו גורם ציבורי רציני. רחשו לנו כבוד —

כולם — יהודים ולא-יהודים. ביום "מרד פילסודסקי" — אשר כידוע חלק גדול של ציבור הפועלים בפולין היה סבור, בשעתו, כי זאת היא הפיכה מתקדמת — פנו אפילהו אליו נציגי נוער פ.פ.ס. לאחר זה גויסתי לפועל בהנהגה-הראשית בווארשה. בדבר "שיתוף פעולה מהפכני" עם קן השומר הצעיר.

היו אף איזה חיכוכים עם הנהגתה הראשית — אך אינני

זכיר על מה. בעירה היינו גורם ציבורי רציני. רחשו לנו כבוד —

כולם — יהודים ולא-יהודים. ביום "מרד פילסודסקי" — אשר כידוע חלק גדול של ציבור הפועלים בפולין היה סבור, בשעתו, כי זאת היא הפיכה מתקדמת — פנו אפילהו אליו נציגי נוער פ.פ.ס.